

Tilburg University

Beleidswijziging aanpak teelt op komst

Maalsté, N.J.M.

Published in:
Highlife

Publication date:
2010

Document Version
Publisher's PDF, also known as Version of record

[Link to publication in Tilburg University Research Portal](#)

Citation for published version (APA):
Maalsté, N. J. M. (2010). Beleidswijziging aanpak teelt op komst: Nieuwe anti-kennis over cannabisbranche. *Highlife*, 19(5), 34-35.

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Beleidswijziging aanpak teelt op komst

Door: Nicole Maalsté

In deze rubriek neem ik onderzoeken over cannabis onder de loep, om te kijken of conclusies gerechtvaardigd zijn en of sprake is van een juiste methodiek. Het gaat daarbij om onderzoeken die in andere media zijn genoemd en die vaak ook worden gebruikt als ondersteuning van nieuwe beleidsmaatregelen voor coffeeshops, blowers en telers. Deze keer geen onderzoeksrapporten, maar een rapport van de Koninklijke Landelijke Politie Dienst (KLPD) en een nota van de commissie Fränzel. Beide stukken stellen een flinke koerswijziging voor en kregen veel media-aandacht.

Het rapport 'Overall beeld aandachtsgebieden' komt uit de koker van de Dienst Nationale Rijksrecherche (DNR) van de KLPD. Het rapport beschrijft de aandachtsgebieden voor de komende tijd: internationale misdrijven, high tech crime, synthetische drugs, cocaïne, heroïne, mensenhandel en mensensmokkel, witwassen en ideologische misdaad. Sinds 2009 is ook 'georganiseerde hennepeteelt' aan dit rijtje toegevoegd. Allemaal zware georganiseerde criminaliteit, in de ogen van de KLPD.

Criminele samenwerkingsverbanden

Bij zware georganiseerde criminaliteit denk je in eerste instantie aan maffia-achtige taferelen met een hiërarchische

structuur. In Nederland komt dit nauwelijks voor. Daarom spreekt de KLPD tegenwoordig liever over criminele samenwerkingsverbanden: "...allerlei groepen die in wisselende samenstelling (winstgevende) misdaden plegen." Daarmee wordt dan expliciet gemaakt dat achter 'de zware georganiseerde misdaad' een wereld schuilgaat waarin zich allerlei personen begeven die zich primair richten op illegaal gewin.

Alhoewel de KLPD pas één hennepzaak heeft gedaan, weten de experts binnen de politie zeker dat het merendeel van de hennep naar het buitenland gaat: Duitsland, België, Frankrijk, Spanje en Scandinavische landen zijn volgens hen de belangrijkste bestemmingslanden.

Spilfunctie growshops

Growshops vervullen volgens de KLPD een spilfunctie in de hennepeteelt. Zij "spelen een belangrijke rol in de tussenhandel, doordat vanuit de shop kleinere partijen worden opgekocht, gebundeld en doorverkocht. Gesprekken over prijzen en hoeveelheden met afnemers worden vaak gevoerd in de growshops zelf. Ook dienen ze soms als stash voor de hennep." De verkoop van kweekmaterialen is van ondergeschikt belang. Ze worden daarom in het rapport omschreven als "een legale façade voor een illegale onderneming".

Witwassen

In de regio's is vooral geïnvesteerd in onderzoek naar de financiële kant van de hennephandel. Witwassen wordt dat genoemd. Vaak bezitten ondernemers vastgoed in Nederland en Spanje, staat in het rapport. Er is geprobeerd om ondernemers te pakken door het zogenaamde wederrechtelijk verkregen voordeel te berekenen. Dat kan per zaak oplopen tot enkele miljoenen op jaarbasis. Maar om zo'n zaak rond te krijgen is uitgebreid onderzoek en uitwisseling van gegevens noodzakelijk. Bovendien zijn de straffen die worden opgelegd voor georganiseerde hennepeteelt relatief laag: "Daders waarvan de export van meer dan 100 kilo hennep bewezen is verklaard, komen soms weg met een taakstraf."

Verandering aanpak hennepeteelt

Nu hennepeteelt is gepromoveerd tot landelijk aandachtsgebied en als een vorm van zware georganiseerde criminaliteit wordt gezien, zal deze ook vanuit dit perspectief worden bestreden. Dit betekent dat de aanpak van hennepeteelt danig zal veranderen. Op dit moment wordt gewerkt aan het bijeenbrengen van informatiestromen, omdat de aanpak van hennepeteelt tot nu toe voornamelijk vanuit de regio's plaatsvond. In de nabije toekomst willen de opsporingsdiensten hun pijlen vooral richten op de export van hennep en de growshops. Naast het inzetten van opsporingsdiensten zullen zij ondernemers in de hennepeteelt ook bestuurlijk en fiscaal gaan aanpakken.

Convenant

Hirsch Ballin, de voormalige minister van Justitie, heeft al een convenant ondertekend voor een pilot in Zuid-Nederland,

waarin afspraken zijn gemaakt tussen politie, justitie en het bedrijfsleven over het uitwisselen van gegevens over personen die verdacht worden van georganiseerde hennepcultuur. Aan de pilot doen de zuidelijke zes politieregio's, Netbeheer Nederland en het Verbond van Verzekeraars mee. Zo kunnen ze tijdens het strafrechtelijk onderzoek al persoonsgegevens van de verdachten aan elkaar koppelen om nog beter verbanden te kunnen leggen tussen personen, panden en incidenten.

Onder het motto 'niet alleen de spelers moeten worden opgepakt, ook het spel moet uit zijn' past deze aanpak binnen de nieuwe koers die onder het vorige kabinet is ingeslagen bij de bestrijding van de georganiseerde misdaad.

Sluiting coffeeshops leidt tot toename harddrugs

Dan het tweede stuk. In het rapport 'Daadkrachtig Beleid, een gezamenlijke aanpak voor drugs in de politie regio Midden en West Brabant' brengt de Commissie Fränzel advies uit over een regionale aanpak van

maar niet in het rapport zijn opgenomen of later zijn verwijderd. Esther Sloomweg van D66 in Woensdrecht meent dat bepaalde informatie uit de nota is gefilterd, nadat openbaarmaking werd geeist.

Hoe het ook zij, de nota bevat verouderde informatie en staat bol van de ongefundeerde beweringen. Her en der wordt naar onderzoeken of beleidsstukken verwezen, maar daarbij is zeer selectief te werk gegaan (alleen zinsnedes en onderzoeken die de gewenste koers onderbouwen zijn opgenomen). Net als bij het rapport van de KLPD is bij veel aannames onduidelijk waarop deze zijn gebaseerd. Het is daarom onbegrijpelijk dat deze nota namens verschillende burgemeesters en andere hoge ambtenaren naar buiten is gebracht.

Nieuwe mantra

De opstellers van de nota hebben ongegeerd hele stukken overgeschreven uit het rapport 'Geen woorden, maar daden' van de Commissie Van de Donk. Terwijl coffeeshops uit het zicht van schoolgaande jongeren worden geplaatst, coffeeshoptoeristen

gunstig effect zullen hebben op de illegale markt. En versta mij goed. Zij gaan er van uit dat de maatregelen de vraag naar cannabis doen afnemen.

Mogelijke gevolgen

De enige creatieve toevoeging van de Commissie Fränzel is dat zij een poging heeft gedaan om mogelijke gevolgen van de drempelverhogende maatregelen in kaart te brengen. Ik citeer een chaotische passage uit het rapport: "Het aantal drugstoeristen neemt waarschijnlijk iets af. Daarmee zijn er wat minder potentiële klanten voor drugsrunners. Omdat er minder te verdienen valt zullen ze dan ook minder voorkomen in het straatbeeld. Straathandel zal waarschijnlijk wat verminderen om dezelfde redenen. Helemaal verdwijnen is onwaarschijnlijk, te meer omdat er ook een geringe hoeveelheid harddrugs verhandeld wordt. Dit geldt ten dele voor de illegale verkooppunten. Zij zullen hun rol blijven spelen als het gaat om verkoop van grotere hoeveelheden hennep of om verkoop van harddrugs. Hierbij moet, marginaal, rekening worden gehouden met een mogelijk klein percentage consumenten, die niet geregistreerd willen staan (pasjessysteem). Deze groep kan illegale punten gaan opzoeken. Meer dan in de huidige situatie zal een kosten/baten afweging voor illegale verkopers en toeristen leiden tot minder overlast en criminaliteit."

Marginaal gerommel waarbij geen enkele moeite is gedaan om uitspraken te onderbouwen met cijfers of andere gegevens.

drugs. De commissie, voorgezeten door burgemeester Fränzel van de gemeente Woensdrecht, is opgericht naar aanleiding van een vraag van het regionaal college en heeft in beslotenheid vergaderd. De nota was eind 2009 al gereed, maar verdween daarna in een la. Lokale politieke partijen eisten openbaarmaking van de nota. Dit gebeurde nadat burgemeester Rijnbach van Etten-Leur (agendalid van de commissie) zich tijdens een raadsvergadering liet ontvallen dat de sluiting van coffeeshops in Bergen op Zoom en Roosendaal een duidelijke keerzijde had. Zo zou de illegale handel in omliggende dorpen toenemen en stapten jongeren over op hard drugs.

Ongefundeerde beweringen

Begin augustus werd de nota dan toch naar buiten gebracht. Hierin is overigens niets terug te vinden van de beweringen van burgemeester Rijnbach. Dit kan betekenen dat de burgemeester voor haar beurt heeft gesproken, maar het kan ook betekenen dat deze bevindingen wel tijdens de presentatie van de commissie naar voren kwamen,

op allerlei mogelijke manieren worden verdraaid en de 'overlast' is teruggedrongen, bereiden de tegenstanders van coffeeshops een nieuwe aanval voor. De nieuwe mantra luidt dat coffeeshops té grootschalig zijn geworden. Dat zou voor overlast aan de voordeur en georganiseerde criminaliteit aan de achterdeur zorgen.

Om coffeeshops weer terug te brengen naar hun oorspronkelijke omvang, worden er allerlei drempelverhogende maatregelen voorgesteld. Coffeeshops worden alleen nog toegankelijk voor mensen met een pasje of moeten besloten clubs worden, aan de exploitatievergunning wordt een maximum aantal pasjes per coffeeshop verbonden, de openingstijden worden beperkt, je kunt in coffeeshops alleen nog maar betalen met een bankpas, de maximale verkoophoeveelheid wordt verlaagd naar 3 gram en ga zo maar door. Zonder enige onderbouwing gaan de zogenoemde experts en adviseurs er vanuit dat het coffeeshopbezoek door dit soort maatregelen zal afnemen. Opmerkelijker nog is de aanname dat dit soort maatregelen een

Regionale stemmingmakerij

Niet echt te volgen en 'wishful thinking'. De aanname dat de illegale handel juist opbloeit door drempelverhogende maatregelen voor coffeeshops is immers even goed verdedigbaar en zelfs plausibeler. Gelukkig worden de aanbevelingen van de commissie Fränzel om een experiment met pasjessystemen en een experiment met een clubmodel te starten voorlopig niet overgenomen. Toch belooft deze regionale stemmingmakerij weinig goeds voor coffeeshops.

Het probleem met dit soort rapporten is dat het eigenlijk vingeroefeningen zijn. Marginaal gerommel waarbij geen enkele moeite is gedaan om uitspraken te onderbouwen met cijfers of andere gegevens. De pest is echter dat het wel is opgeschreven en zo weer een bron vormt voor anderen die hieruit citeren. Zo ontstaat een opeenvolging van ongefundeerde anti-kennis, die een mythische onwerkelijkheid over de cannabissector creëert.